

НОВІ СНИ

Цей автобус із провокаційною емблемою «Танцюють всі» — знущально комфортний, ніби везе пасажирів не на полігон, а на якісь «грязі». Сорок один новобранець і двоє офіцерів супроводу. Ми їдемо до рівненської учебки.

Коли закінчилися столичні висотки й почався ліс, я мало не заплакав. Сентиментальний, зворушений передчуттям нового життя. Спантеличений новим амплуа. Схвильований невідомістю. Сповнений якогось хворобливого бажання чимшвидше вдягнути форму й ходити в піксельці, як усі ті, інші, на яких дивився впродовж останнього року зі змішаним почуттям захвату та провини. Хоча я знав, що мене неодмінно мобілізують. Як не в січні, то у квітні. Як не у квітні, то в червні. Такі речі відчуваєш. Я навіть звільнився з роботи. Книжку хотів дописати. Не встиг.

Автобус зупиняється, мужики сунуть до виходу. Хтось чіпляє мене ліктем. Замість «вибачте» чую матюки.

— Туалет за заправкою, — люб'язно повідомляє офіцер. — Тільки, будь ласка, без «горючого».

— Авжеж, без «горючого», — погоджуються мужики.

Алкоголь придбаний ще звечора, дбайливо упакований або розлитий у пластикові пляшки з-під лимонаду.

Стали перекурити. Один невисокий дядько заводить:

— Сниться мені вже років двадцять сон: шо везуть мене в армію. Я їм кажу: та я вже служив, а вони — ніхера, їдь служи. І сниться вокзал, автобус, я йду, чоботи жмуть. Як почалося на Донбасі, цей сон мені щоночі снівся. От і повістка прийшла, і я йду. Як у сні.

Решта мужиків кивають на знак згоди, зітхають і наввипередки діляться власними байками й історіями. Згадують Лівію з Єгиптом сімдесят шостого, Афган вісімдесят дев'ятого, розповідають про Югославію дев'яносто четвертого. Доброволець, який двадцять шість років відкатав на швидкій, вторуючи офіцеру, закликає всіх утримуватися від алкоголю.

Розсілися й рушили. Потомлені від збудження, усі нервово перешіптуються, хмуро вдивляються в ландшафти за вікном. Від алкоголю не втримуються.

Я наминаю бутерброди: булочки «малятко» із «закарпатським» сиром. Думаю, чи варто комусь запропонувати, чи не здаюся їм жмотом? Чи ще зарано? Може, пізніше, коли роззнайомимосся?

Дивлюсь на тих, хто з пластикових пляшок п'є щось схоже на коньяк, — теж нікому не пропонують, п'ють між собою. Заспокоююсь.

Десь там, біля Святошинського військкомату, залишилась моя дружина, розгублена й зосереджена на нових випробуваннях. У неї теж почалося нове життя: сповнене холодних ночей і бентежних ранків. Скільки ми не побачимося? Місяць? Два? Рік? Ніколи?

Тоді мені вперше здалося, що я проживаю чийсь життя. І бачитиму віднині чийсь сни. І займатиму чийсь місце, щоб стати героєм, щоб стати боягузом. Або померти.

Так чи інакше, у кожного з нас будуть нові сни.